

EENIGE INTERNATIONALE SPAARBANKCIJFERS.

In de Statistische Korrespondenz van 19 October 1912 (Jaargang XXXVIII No. 52) uitgegeven door het Königlich Statistisches Landesamt te Berlijn, komt een overzicht voor bevattende spaarbankcijfers (over de jaren 1908—1909—1910) van eenige „Kultur Staaten". Indien men de jongste dezer cijfers land voor land in Europa plaatst onder de cijfers over de jaren 1898—1899—1900 door het „Internationales Statistisches Institut" reeds eenige jaren geleden in 1903 gepubliceerd ¹⁾ en aanvult waar deze Statistiek geen cijfers vermeldt met de cijfers van W. Fatio ²⁾ dan komt men voor elk dier landen in Europa tot een merkwaardige stijging in een tijdvak van 10 jaar.

Met het trekken van conclusiën uit de onderlinge vergelijking dier cijfers moet men echter voorzichtig zijn.

Het zij steller dezès veroorloofd dit al dadelijk voorop te stellen, omdat al te vaak ook in ons land onder verwijzing naar cijfers van het spaarbankwezen in het buitenland uiterst snel gevolgtrekkingen met het oog op Nederland worden getrokken en neergeschreven, welke op het eerste gezicht juist, doch bij nadere bestudeering onzuiver blijken te zijn. Immers die internationale statistische cijfers missen vaak een goede maatstaf voor vergelijking. In het eene land is het maximum saldo tegoed laag, in het andere hoog; in weer andere landen in bepaalde deelen aan geen beperking onderhevig. Hier is de rente welke de spaarders trekken betrekkelijk laag, daar belangrijk hooger. In het eene land is het eigenaar zijn van meer dan één spaar-

---

¹⁾ Zur internationalen Gesetzgebung, Verwaltung und Statistik des Sparkassenwesens. Bericht van Georg Evert. Berlin 1903.

²⁾ Zeitschrift für Schweizerische Statistik, 36 Jahrgang. 1900. Die Sparkassen der Welt von Wilhelm Fatio in Genf.

bankboekje toegestaan (b.v. in West Pruissen), in andere landen (zooals b.v. in Frankrijk) verboden. Hier is de bevolking dichter, daar woont zij zeer verspreid. Terwijl het eene land weer betere verkeersmiddelen heeft dan het andere. Hier heeft de spaarbank eene andere functie te vervullen dan elders, hier de spaarpenningen der „kleine luijden”, daar de gelden van andere klassen der bevolking te bewaren.

Al moet men dus hoogst behoedzaam zijn bij het maken van gevolgtrekkingen, toch is het naast elkander plaatsen dier internationale cijfers niet van belang ontbloomt, omdat b.v. voor de beoordeeling van den spaarzin van een volk, het aantal inleggers in verhouding tot de gansche bevolking toch wel „eenige maatstaf” biedt. Het aantal spaarders per 100 inwoners van elk land naast die van andere landen gegroepeerd kan dan ook beter dan een gemiddeld saldo tegoed per boekje of gemiddeld saldo tegoed per inwoner eenige basis van vergelijking bieden.

Opgemelde cijfers (over 1908—1909—1910) uit de „Statistische Korrespondenz” bieden, omdat zij daar onder elkander geplaatst zijn, geen dadelijk helder beeld van het spaarwezen in elk land. Het is prachtig cijfermateriaal, hetwelk zich echter minder gemakkelijk land voor land laat lezen, duidelijker treden die cijfers naar voren, indien men slechts de jongste cijfers voor elk land onder die van 10 jaar vroeger plaatst. Het is steller dezès echter niet mogen gelukken de officiële cijfers van alle 13 landen over geheel hetzelfde 10-jarig tijdvak te geven, doch voor Zwitserland loopen zij over 1898—1908

voor Engeland over 1897—1908 (1910)

en voor België, Frankrijk en Oostenrijk over 1899—1909.

De volgende cijfers der na te noemen 13 landen zijn in alphabetische volgorde geplaatst over een tijdvak van 10 jaar, vermeldende het aantal spaarbankboekjes, het aantal spaarders per 100 inwoners, saldo tegoed, het gemiddeld saldo te goed per inwoner en per spaarbankboekje.

Voor eene onderlinge vergelijking zijn deze bedragen in de door het Statistische Landesamt te Berlijn reeds in Duitsche munt berekend gehouden, en wat de cijfers betreft, ontleend aan W. Fatio, door steller dezès herleid in Marken.

BELGIË.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1899	1.659.151	24.60	494	73.29	297.94
1909	2.727.173	36.60	744	99.89	272.96

Het aantal inleggers per 100 inwoners nam in 10 jaren met 12 inwoners per 100 toe, terwijl het saldo tegoed met 250 millioen vermeerderde.

Deze resultaten werden in hoofdzaak verkregen door de Postspaarbank. België toch bezit slechts een zeer klein aantal „bizondere spaarbanken”, met 17.000 spaarders in 1909.

Het saldo tegoed bij de Belgische Postspaarbank is onbepaald; van 1.— — 2000 Francs wordt 3 pCt, boven 2000 Francs 2 pCt. rente vergoed. Terwijl o. a. ook Gemeenten, die de bevoegdheid hebben hun kasgelden in de Postspaarbank te deponeeren, als inlegger worden toegelaten.

DENEMARKEN.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1899	1.176.853	48.04	739	302.03	628.65
1909	1.480.545	54.43	996	366.18	672.73

Het reeds groote aantal spaarders per 100 inwoners steeg in dit tijdvak met 6.39 spaarders per 100 inwoners. Het saldo tegoed nam met 257 millioen toe.

Denemarken stond reeds in 1900, in vergelijking met andere landen in Europa wat het aantal inleggers betreft boven aan en behield, gelijk aan het slot dezer regelen zal blijken deze plaats ook aan het einde van dit tijdvak.

DUITSCHLAND.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1900	14.863.956	26.37	8.838	156.80	594.63
1910	21.534.034	33.14	16.780	258.24	779.26

Het aantal spaarders vermeerderde met 6.77 spaarders per 100 inwoners. Het saldo tegoed nam met 7 milliard 942 millioen Markén toe.

Bij de beoordeeling der vermeerdering van het saldo tegoed in een bepaald tijdvak moet men er hier zoowel

als bij de reeds geciteerde en volgende internationale spaarbankcijfers indachtig aan zijn, dat de vermeerdering ontstaat tengevolge van het verschil tusschen inlagen en terugbetalingen, vermeerderd met de gekapitaliseerde rente aan de spaarders in den loop van dat tijdvak toegekend. Zoo werd in Duitschland over een saldo tegoed van 8.838.000.000 Mark in 1900, 244.000.000 Mark rente op de spaarbankboekjes bijgeschreven.

In de daarop volgende 10 jaren was zulks als volgt:

in 1901 . . .	271.000.000	Mark	rente.
1902 . . .	292.000.000	"	"
1903 . . .	310.000.000	"	"
1904 . . .	334.000.000	"	"
1905 . . .	358.000.009	"	"
1906 . . .	383.000.000	"	"
1907 . . .	407.000.000	"	"
1908 . . .	441.000.000	"	"
1909 . . .	473.000.000	"	"
1910 . . .	504.000.000	"	"

Totaal . . . 3.773.000.000 Mark bijgeschreven rente.

De vermeerdering in dit 10-jarig tijdvak was

7.942.000.000 Mark.

af: 3.773.000.000 "

blijft 4.169.000.000 Mark.

Zoodat in dat tijdvak 4 milliard 169 millioen Mark de zuivere vermeerdering van het saldo tegoed (zonder de gekapitaliseerde rente) was.

In verschillende deelen van Duitschland is het saldo tegoed aan geen maximum gebonden. Gevolg kan daarvan zijn, dat de boekjes met hoogere saldi talrijk zijn. Zulks was b.v. in Pruisen in 1900—1904 merkbaar; aldaar was de verhouding in dat tijdvak als volgt:

Boekjes met saldo tot	1904	1903	1902	1901	1900
60 Mark	27.67	27.91	28.—	27.97	28.07
60 tot 150 Mark . .	14.50	14.59	14.69	15.05	15.35
150 " 300 " . . .	12.90	13.04	13.22	13.46	13.77
300 " 600 " . . .	14.96	14.98	15.12	15.27	15.44
600 " 3000 " . . .	25.08	24.78	24.54	24.08	23.46
3000 " 10000 " . .	4.35	4.17	3.95	3.72	3.50
boven 10.000 " . .	0.55	0.52	0.48	0.45	0.42

Volgens Evert zouden de Spaarbanken in Duitschland dan ook geleidelijk van karakter veranderd zijn, hebben zij het oorspronkelijk karakter, hetwelk bij de oprichting voorzat niet behouden en zijn zij meer de neiging gaan krijgen „ihren Betrieb auch Bankmässig auszugestalten”.

In Duitschland bestaat geen Postspaarbank; de in deze laatste 10 jaren verkregen resultaten duiden dus op een krachtig ontwikkeld „bijzonder spaarbankwezen”, hetwelk hare inleggers een betrekkelijk hooge rente pleegt uit te keeren.

ENGELAND.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Marken.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1897 ¹	8.766.978	21.81	3.352	82.48	376.44
1908	12.806.264	28.75	4.332	97.25	338.29
(1910	13.659.636	30.42	4.511	100.48	330.29)

Ook in Engeland nemen we stijging van het aantal inleggers waar en wel met 6.94 (tot 1910 met 8.61) per 100 inwoners, met een vermeerdering van een saldo tegoed van 980 millioen (tot 1910 met 1.159 millioen).

De Engelsche Spaarbanken moeten zich ingevolge de wet aan een beperkt maximum houden, keeren lagere rente aan de spaarders uit dan de Duitsche spaarbanken en hebben meer het karakter, hetwelk zij bij de oprichting hadden, behouden.

De spaarbanken zijn verplicht voor het bedrag, hetwelk het maximum van een inlegger overschrijdt, voor diens rekening Engelsche Staatsfondsen aan te koopen (automatic investment), zoodat het totaal saldo te goed der Engelsche spaarbanken slechts langzamer kan stijgen.

FRANKRIJK.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Marken.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1899	6.998.213	19.30	2.725	75.16	389.51
1909	13.678.585	34.85	4.382	111.65	320.39

Het aantal inleggers steeg zeer belangrijk en wel met 15.55 spaarders per 100 inwoners. Het saldo tegoed nam met 1 milliard 657 millioen toe.

¹⁾ Cijfers over 1897 ontleend aan W. Fatio.

In Frankrijk is op straffe van renteverlies het hebben van méér dan één boekje verboden en het maximum tegoed bij alle spaarbanken slechts 1500 Francs. En nu nemen wij in Frankrijk waarschijnlijk tengevolge van het lage wettelijke maximum tegoed en de geringe rentevergoeding, iets anders waar dan in Duitschland.

Hoewel het aantal spaarders in Frankrijk ruim tweemaal zooveel vermeerderde als in Duitschland, maakte toch het saldo tegoed niet die krachtige opwaartsche beweging als in Duitschland.

Soortgelijke bepalingen als in Engeland gelden in Frankrijk bij overschrijding van het maximum saldo tegoed. Ook hier vindt „automatic investment” in Staatsfondsen voor rekening van den inlegger plaats.

Over het algemeen is men in de Fransche spaarbank-kringen in den laatsten tijd niet tevreden over de resultaten. Men wijt dit aan de bestaande spaarbankwet en maakt daartegen krachtiger dan vroeger front.

HONGARIJE.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1900	1.202.889	6.35	1.160	60.28	964.85
1910	2.019.724	9.67	2.083	99.76	1031.64

Hongarije vormt een goed voorbeeld om aan te toonen de betrekkelijk geringe waarde welke het gemiddeld saldo tegoed per spaarbankboekje voor onderlinge vergelijking van spaarkracht tusschen verschillende landen bezit. Een zeer hoog gemiddeld saldo per boekje, het hoogste in Europa, met een gering percentage van spaarders per 100 inwoners.

ITALIË.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1900	5.658.006	17.44	1.717	52.94	303.58
1910	7.704.917	22.05	3.336	95.47	433.04

Het aantal spaarders nam met 4.61 per 100 inwoners toe en het saldo met 1.619 millioen, of verdubbelde ongeveer evenals in Duitschland. Doch waar het aantal spaarders in Duitschland steeg met 6.77 pCt. is dit accres voor zooveel

minder in aantal toegenomen spaarders wellicht nog meer de aandacht waard.

In Italië is het maximum saldo tegood bij het meeren-deel der spaarbanken aan geen beperkende bepalingen onderworpen. Terwijl de Italiaansche Postspaarbank met hare 5.443.690 spaarders (in 1910) meer dan eenige andere zusterinstelling ook het sparen voor Italianen buiten hun vaderland wonende (b. v. o. a. in Amerika) vergemakkelijkt.

NOORWEGEN.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1900	671.241	30.08	344	154.42	513.35
1910	1.001.310	41.86	570	238.49	569.67

Ook hier een belangrijke stijging van het aantal spaarders met 11.78 per 100 inwoners, met een vermeerdering van 226 millioen.

OOSTENRIJK.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1899	4.683.332	17.87	3.280	125.43	700.36
1909	6.262.906	22.14	5.052	178.63	806.78

Een stijging van het aantal inleggers met 4.27 per 100 inwoners, doch een belangrijke stijging van 1 milliard 772 millioen.

Voor een deel is deze krachtige stijging toe te schrijven aan het feit, dat de Oostenrijksche bijzondere spaarbanken geleidelijk hetzelfde karakter zijn gaan aannemen als de Duitsche spaarbanken en een hooge rente aan de inleggers plegen uit te keeren.

RUSLAND.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Markén.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1900	3.540.587	3.33	1.431	13.47	404.19
1910	7.499.000	4.48	3.019	18.14	405.41

Een trage stijging van het toch al geringe aantal spaarders (met een naar verhouding toch belangrijke vermeerdering van 1 milliard 588 millioen), wellicht haar oorzaak

vindend in de groote uitgestrektheid en daardoor gebrekkiger verkeersmiddelen dan in de overige reeds genoemde landen.

ZWEDEN.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Marken.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1 000.000.	per inwoner.	per boekje.
1900	1.795.735	34.96	555	108.17	309.39
1910	2.117.654	38.35	961	174.20	454.24

Geringe stijging van het aantal spaarders met 3.39 pCt., doch een krachtige stijging van het saldo tegoed met 406 miljoen.

In vergelijking met het naburige Noorwegen blijkt, dat het aantal spaarders per 100 inwoners aldaar sterker is toegenomen dan in Zweden en heeft Noorwegen ten deze Zweden in deze 10 jaren ingehaald. De krachtiger stijging daarentegen van het saldo te goed in Zweden, dan in Noorwegen, is des te opmerkelijker, omdat Zweden's Post-spaarbank in de laatste jaren niet in groei is toegenomen en zulks dus duidt op meerderen opbloei der bijzondere spaarbanken.

ZWITSERLAND.

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Marken.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1898 ¹	1.300.000	42.29	800	260.24	615.36
1908	1.899.332	52.07	1.246	341.82	656.43

Zwitserland heeft een hoog aantal spaarders per 100 inwoners. Na Denemarken met 54.43 pCt. bezit Zwitserland met 52.07 pCt. in verhouding het grootst aantal spaarders. Toch meen ik, dat men voor Zwitserland, en ook tot zekere hoogte voor andere landen, een dergelijk hoog percentage steeds ook wederom met voorzichtigheid moet bezien. Immers er zijn spaarbanken die bij algeheele afbetaling van het spaarbankboekje den spaarder den raad geven nog een klein bedrag op het boekje te laten staan en zulks ter herinnering aan het spaarinstituut. Dergelijke „slapers”, gelijk men deze inleggers wel eens in spaarbankkringen pleegt te noemen, verhoogen wel het aantal inleggers pro forma (voor de statistiek) doch zijn geen eigenlijke spaarders meer.

¹) over 1898 zijn de cijfers ontleend aan W. Fatio.

Steller dezes, acht nu de mogelijkheid niet uitgesloten, dat binnen afzienbaren tijd er enkele plaatsen in Zwitserland zullen blijken te zijn, waar het, zonder deze toelichting vreemde en zonder deze wetenschap op het eerste gezicht onverklaarbare, feit zich zal voordoen, dat het aantal spaarders in die plaatsen zal stijgen..., boven de 100 spaarders per 100 inwoners.

NEDERLAND. ¹⁾

Jaar.	Spaarbankboekjes.		Saldo te goed in Mark.		
	Aantal.	per 100 inwoners.	Bedrag $\times$ 1.000.000.	per inwoner.	per boekje.
1900	1.188.821	22.93	273 (f 164)	52.05 (f 31.23)	228.89 (f 137.35)
1910	1.961.780	33.—	458 (f 275)	77.13 (f 46.28)	233.76 (f 140.26)

En nu ten slotte Nederland met een stijging van 10.07 per 100 inwoners en met een vermeerdering van f 111.000.000 (185 miljoen Mark).

Hoe dit totaal saldo tegoed over de inleggers naar de grootte der saldi verdeeld is geeft onderstaande staat aan voor de bijzondere spaarbanken.

BIZONDERE SPAARBANKEN.

Saldo te goed.

Jaar.	beneden f 1.	f 1 tot f 10.	f 10 tot f 100.	f 100 tot f 1000.	f 1000 en daarboven.
1900	11.34	13.63	30.75	38.12	5.56
1901	15.19	16.39	28.18	34.85	5.39
1902	15.44	16.22	27.66	35.26	5.42
1903	15.98	15.91	28.98	34.17	4.96
1904	16.19	16.25	27.66	34.75	5.15
1905	19.74	15.74	26.10	33.19	5.23
1906	18.74	16.59	26.13	33.23	5.31
1907	16.73	18.17	27.18	32.63	5.29
1908	18.50	18.43	26.32	31.45	5.30
1909	18.10	18.09	26.06	34.83	2.92
1910	17.76	17.82	26.48	34.75	3.19

en voor de Rijkspostspaarbank de navolgende groepeerings.

¹⁾ Statistiek der Spaar- en Leenbanken.
Verslagen der Rijks-Postspaarbank

RIJKSPOSTSPAARBANK.

Saldo te goed.

Jaar.	beneden f 1.	f 1 tot f 10.	f 10 tot f 100.	f 100 tot f 500.	f 500 tot f 1200.	f 1200 tot f 2400.	boven f 2400.
1901	25.96	23.—	27.42	23.62			
1902	26.39	22.67	27.25	23.69			
1903	26.85	22.45	27.04	20.51	2.42	— .72	— .01
1904	27.18	22.59	26.16	20.67	2.55	— .83	— .02
1905	26.95	22.20	26.37	21.02	2.60	— .84	— .02
1906	27.07	22.30	26.09	20.99	2.70	— .84	— .01
1907	27.66	22.62	25.74	20.52	2.63	— .82	— .01
1908	28.42	22.44	25.29	20.44	2.63	— .77	— .01
1909	28.50	22.17	25.26	20.55	2.71	— .80	— .01
1910	28.80	22.14	25.25	20.39	2.68	— .73	— .01

Het rentegevend maximum saldo te goed is bij deze Instelling voor inleggers (geen vereenigingen zijnde) f 1200 en de rente 2.64 pCt.

Hieruit volgt, dat bij de Rijkspostspaarbank de saldi vrijwel stationair blijven.

Zoowel bij de bijzondere spaarbanken als bij de Rijkspostspaarbank vormen de saldi tot f 100 de overgrootte meerderheid.

Uit den volgenden staat kan men de vermeerdering van het aantal spaarders per 100 inwoners in de 13 genoemde landen, in een tijdvak van 10 jaar overzien.

AANTAL SPAARDERS PER 100 INWONERS.

	Vóór 10 jaar.	Nà 10 jaar.	Vermeerdering.
1. Frankrijk	19.30	34.85	15.55
2. België	24.60	36.60	12.—
3. Noorwegen	30.08	41.86	11.78
4. Nederland	22.93	33.—	10.07
5. Zwitserland	42.29	52.07	9.78
6. Engeland	21.81	28.75	6.94
7. Duitschland	26.37	33.14	6.77
8. Denemarken	48.04	54.43	6.39
9. Italië	17.44	22.05	4.61
10. Oostenrijk	17.87	22.14	4.27
11. Zweden	34.96	38.35	3.39
12. Hongarije	6.35	9.67	3.32
13. Rusland	3.33	4.48	1.15

Terwijl naar een maatstaf van spaarders per 100 inwoners nà die 10 jaar de volgorde dezer landen was:

1. Denemarken . . .	54.43	spaarders per 100 inwoners.		
2. Zwitserland . . .	52.07	"	"	"
3. Noorwegen . . .	41.86	"	"	"
4. Zweden . . .	38.35	"	"	"
5. België . . .	36.60	"	"	"
6. Frankrijk . . .	34.85	"	"	"
7. Duitschland . . .	33.14	"	"	"
8. Nederland . . .	33.—	"	"	"
9. Engeland . . .	28.75	"	"	"
10. Oostenrijk . . .	22.14	"	"	"
11. Italië . . .	22.05	"	"	"
12. Hongarije . . .	9.67	"	"	"
13. Rusland . . .	4.48	"	"	"

Nederland staat dus volgens deze gegevens, wat de vermeerdering van het aantal spaarders in 10 jaar betreft, op de vierde plaats en wat het aantal spaarders per 100 inwoners betreft op de achtste plaats temidden dier 13 Europeesche landen.

Een samenstelling van het totaal saldo tegoed in opgelijste landen doet zien welke kolossale bedragen aan de spaarinstituten in 1900 (1899) waren toevertrouwd en hoe het saldo tegoed na 10 jaar 1910 (1909) is gestegen.

Saldo te goed.

Land.	× 1.000.000 Mark.		Vermeerdering.
	Vóór 10 jaar.	Ná 10 jaar.	
België	494	744	250
Denemarken	739	996	257
Duitschland	8.838	16.780	7.942
Engeland	3.352	4.332	980
Frankrijk	2.725	4.382	1.657
Hongarije	1.160	2.083	923
Italië	1.717	3.336	1.619
Noorwegen	344	570	226
Oostenrijk	3.280	5.052	1.772
Rusland	1.431	3.019	1.588
Zweden	555	961	406
Zwitserland	800	1.246	446
Nederland	273	458	185
Totaal	25.708	43.959	18.251

Zoodat in een 10 jarig tijdvak in die 13 landen, tengevolge van rentebijdragen en besparingen, het saldo tegoed toenam met 18.251.000.000 Mark.

Rotterdam 24 Nov. 1912. Mr. G. H. M. DELPRAT.